

ปัจจัยทาง ด้านทรัพยากร- มนุษย์ ในการพัฒนา*

ชาญณรงค์ หาญอมรเศรษฐ์ **

1

คำนำ

ในทศวรรษที่ 1960 สังคมญี่ปุ่นต้องประสบกับภาวะ
ยากจนและความสับสนวุ่นวาย นับตั้งแต่ภายหลังสงคราม
โลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงเป็นต้นมา เศรษฐกิจของญี่ปุ่นก็ไม่ได้
ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากล รายได้ประชา
ชาติต่อบุคคลก็เพียงแค่ 400 ดอลลาร์ ในขณะที่อิตาลีมีรายได้
ประชาชาติต่อปี 550 ดอลลาร์ สหราชอาณาจักรและฝรั่ง
เศส ประมาณ 1,000 ดอลลาร์ ส่วนสหรัฐฯ ราว 2,000 ดอลลาร์
สวิสเซอร์แลนด์ ประมาณ 2,000 ดอลลาร์ กล่าวสำหรับ
ญี่ปุ่นแล้วตัวเลขเหล่านี้ดูเหมือนว่าจะสูงอย่างไม่น่าเชื่อเลย

นักเศรษฐศาสตร์ญี่ปุ่น ให้เหตุผลถึงความเปราะบาง
ทางด้านเศรษฐกิจของญี่ปุ่น มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วย
กัน อาทิเช่น ขาดแคลนทรัพยากร มีประชากรมากเกินไป
มีอัตราส่วนของวิชาทฤษฎีขนาดเล็ก และขนาดกลางต่อขนาด
ใหญ่ค่อนข้างสูงมากเกินไป ลักษณะใจแคบ และลักษณะของ
ศักดินายังคงหลงเหลืออยู่ ซึ่งทำให้ยากลำบากต่อการนำ
เอาเทคนิคทางการบริหารสมัยใหม่เข้ามาใช้ การมีเงินทุน
สำรองไม่พอเพียง ซึ่งขัดขวางการนำเอาเทคโนโลยีขนาด
ใหญ่ที่ใหม่ล่าสุดเข้ามา และความล้าหลังของเทคโนโลยีที่
ไม่สามารถเข้าแทนที่ได้ทันทั่วทั้ง ขั้วออกเฉียงอื่นๆ ก็มีว่า
เด็ก ๆ ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการท่องจำตัวอักษรจีน (คันจิ)
มีการอภิปรายถกเถียงกันมากอย่างจริงจังเกี่ยวกับการยอม
รับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาประจำชาติ หนังสือบางเล่มที่
เสนอว่า ชาวญี่ปุ่นที่หวังจะตามให้ทันประเทศตะวันตก ควร
ที่จะเลิกนับถือพุทธศาสนา แล้วหันมานับถือคริสต์ศาสนาแทน
หรืออาจจินตนาการแทนชาวก็ได้ หนังสือดังกล่าวได้กลายเป็น
เป็นหนังสือที่ขายดีที่สุด บางคนก็ว่าการที่กินข้าวมากเกินไป
ทำให้กลายเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนแอ เป็นต้น

* เก็บความจาก The Human Resource Factor in
Development by Kusaka Kimindo in Enter-
preneurship : The Japanese Experience.
Vol.1, March 1982, p.17-21.

* เจ้าหน้าที่สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

20 ปีต่อมา

ปัจจุบันญี่ปุ่นได้กลายมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งในโลก รายได้ประชาชาติมากกว่า 9,000 ดอลลาร์ต่อปี ซึ่งเท่ากับสหรัฐฯ ฝรั่งเศส และแซงหน้าเยอรมันตะวันตก สวิสเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก และकुเวต เป็นต้น มีทฤษฎีหลายทฤษฎีที่ได้พยายามอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นักเศรษฐศาสตร์ได้อธิบายว่า

1. ญี่ปุ่นโชคดีที่เป็นประเทศที่เป็นเกาะ ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ในขณะที่สหรัฐฯ และเยอรมันตะวันตก จำต้องจำกัดการซื้อขายน้ำมัน ถ่านหิน แร่เหล็ก และการเลี้ยงสัตว์ เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ แต่ญี่ปุ่นกลับมีอิสระที่จะซื้อทุกอย่างที่ตัวเองต้องการจะใช้ ยิ่งไปกว่านั้น การเป็นประเทศที่เป็นเกาะ ทำให้ญี่ปุ่นมีท่าเรือดี ๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวก ให้แก่เรือขนาดใหญ่ในการขนถ่ายสินค้า ซึ่งหมายความว่า ญี่ปุ่นสามารถลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งวัตถุดิบเข้ามาภายในประเทศได้

2. การมีประชากรที่มาก ในปัจจุบันได้รับการตระหนักว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญหนึ่งในความสำเร็จของญี่ปุ่น การมีวิสาหกิจขนาดเล็ก ขนาดกลางอย่างมากมาย เป็นความได้เปรียบอีกประการหนึ่ง และการที่วิสาหกิจต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตอย่างรวดเร็ว สามารถพัฒนาและประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้วิสาหกิจดังกล่าว ได้กลายมาเป็นกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจญี่ปุ่น

เทคนิคการบริหารงานแบบคักคินาของญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพอย่างมาก จนถึงขนาดธุรกิจของประเทศตะวันตก ต้องหันมาศึกษาอย่างจริงจัง ในปัจจุบัน การมีทุนสะสมในระดับต่ำและการพัฒนาเทคโนโลยี ไม่ได้เป็นสิ่งที่ปัญหาอีกต่อไปแล้ว หลาย ๆ ประเทศให้การต้อนรับบริษัทญี่ปุ่นในการก่อสร้างโรงงานในประเทศของตน

แม้ว่าตัวอักษรคันยิจะได้รับการประเมินค่าใหม่ แต่ก็มีทฤษฎีหนึ่งกล่าวว่า ความพยายามอย่างพิเศษที่ต้องการจะผลิตคอมพิวเตอร์ ที่มีความสามารถในการจัดการกับตัวอักษรคันยิ นั้น อยู่เบื้องหลังความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นอย่างน่าประทับใจ ซึ่งกล่าวโดยส่วนทั้งหมดแล้ว อาจกลายมาเป็นคู่แข่งที่สำคัญ หรืออาจแซงหน้าบริษัท IBM สำหรับพหุศาสตร์ โดยเฉพาะเซ็น มีความน่าสนใจมากกว่าความสนใจในประเทศตะวันตก ดังเช่น ยูโด ซึ่งวันข้างหน้าอาจมีผู้สนใจติดตามมากกว่าในญี่ปุ่นเสียอีก

มีข้อสงสัยว่า ทำไมเศรษฐกิจของญี่ปุ่น เมื่อ 20 ปี ก่อนที่เป็นแบบไปเรื่อย ๆ นั้น ในปัจจุบันกลับรุ่งเรืองมั่นคง คำตอบก็อยู่ที่แรงจูงใจของประชาชน ซึ่งมีความพยายามอย่างมหาศาล ในการเปลี่ยนจุดอ่อนให้มาเป็นจุดแข็งได้อย่างน่าชื่นชม

ประเทศที่เป็นเกาะ การมีบริษัทขนาดเล็กและขนาดกลาง มีทั้งข้อที่ได้เปรียบและข้อที่เสียเปรียบ ตัวอักษรคันยิก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าจะยากลำบากต่อการจดจำ แต่ก็เป็นหนทางของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้มีการใช้ความถนัดของคน สำหรับแบบแผนในการจดจำได้อย่างเต็มที่ จนเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้มีการพิจารณาว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้ ในวงการธุรกิจ เพราะว่าไม่สามารถพิมพ์ดีดได้อย่างมีประสิทธิภาพ แทนที่เราจะเลิกใช้ตัวอักษรจีน เรากลับมามุ่งพยายามทำงานอย่างหนัก เพื่อที่จะจัดปัดเป่าปัญหาการพิมพ์ดีดดังกล่าว และก็ไม่นานนักเราก็สามารถมีเครื่องพิมพ์ที่พิมพ์ได้ทั้งตัวอักษรคันยิและคันยิ และมีเครื่องแปลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเข้ามาแทนที่เครื่องพิมพ์ดีดมาตรฐานทั่วไป ข้อเสียเปรียบอื่น ๆ ที่ผูกมัดเศรษฐกิจญี่ปุ่นอยู่ ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนมาสู่ความได้เปรียบในลักษณะเดียวกัน

เมื่อทำการวิเคราะห์เศรษฐกิจ นักวิชาการมักจะมองไปที่ข้อจำกัดในจุดมุ่งหมายแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้พิจารณาปัจจัยทางด้านอัตรวิสัย ดังเช่น ความขยัน การรู้จัก

ใช้วิจารณ์ และแรงจูงใจของประชาชน ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ทฤษฎีทางวิชาการก็ไม่สามารถอธิบายความเป็นจริงของเศรษฐกิจญี่ปุ่นได้อย่างสมบูรณ์ นี่เป็นสิ่งที่โชคร้ายเสียเหลือเกิน แต่ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นับตั้งแต่วิทยาศาสตร์ได้สร้างกฎของความสัมพันธ์ กับข้อจำกัดในจุดมุ่งหมายและพยายามหลีกเลี่ยงลักษณะอควิสัย

3

พลังอำนาจ

ในความพยายามของมนุษย์

ชีวิตประจำวันและอดีตชีวิตของเกอเต้ (Goethe) ได้แสดงให้เห็นว่า เขามีความกังวลเกี่ยวกับความล้าหลังของเยอรมันในเวลานั้นอย่างลึกซึ้ง เมื่ออายุได้ 38 ปี เขาได้เดินทางไปยังอิตาลี อันเป็นประเทศที่เขามีความประทับใจอย่างมาก ต่อสภาพของอากาศที่อบอุ่น แสงแดดที่ส่องสว่างไปทั่ว และความรุ่งเรืองของเมืองเนเปิล เขามีจินตนาการว่า อียิปต์และอารยธรรมซาราเซนอื่น ๆ ที่อยู่ทางตอนใต้ คงจะก้าวหน้ากว่าอิตาลี เขาเกิดความรู้สึกหมกมุ่นใจต่อประเทศเยอรมันนี้ ที่ไม่พยายามศึกษาจากอารยธรรมที่ก้าวหน้าในที่อื่น ๆ

เนื่องจากเกษตรกรรมยังคงเป็นด้านหลักอยู่ ประเทศเยอรมันนี้ขาดแคลนแสงแดดที่มากพอ และมีโอกาสเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ หรือให้เป็นไปดังใจของเกอเต้ ที่จะพัฒนาทางด้านศิลปะหรือวิทยาศาสตร์ แม้ว่าเยอรมันจะมีข้อเสียเปรียบก็ตาม เกอเต้ก็ได้ผลิตงานชิ้นเอกที่สำคัญอันเป็นอมตะ ซึ่งก็คืออักษรศาสตร์นั่นเอง ทั้งหมดเป็นความพยายามที่เข้มแข็งของเขา ประชาชนชาวเยอรมันค่อย ๆ เอาชนะข้อบกพร่องหรืออุปสรรคของการมีแสงแดดน้อย โดยผ่านทางด้านอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันก็ได้ก้าวหน้าไปไกลมาก เจริญรุ่ง

เรืองกว่าอิตาลีและรัฐอาหรับทั้งหมด เหตุผลที่ประชาชนอุทิศตนเองอย่างสุดกำลังในด้านอุตสาหกรรม ก็เพราะว่าพวกเขาเห็นว่า จะไม่ได้อะไรจากเกษตรกรรมเลย ไม่ว่าจะเป็นที่ใดก็ตาม ข้อเสียเปรียบเบื้องต้นคือการขาดแสงแดด ที่ในภายหลังได้กลายมาเป็นข้อได้เปรียบของประชาชนทั้งประเทศ

ประวัติศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของญี่ปุ่นก็มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวมาข้างต้น Jean-Jacques Sesvan-Schreiber ใน Ledefi mondial (การทำหายโลก ปี 1980) ได้ยอมรับบทบาทของความขยันและความพยายามในความสำเร็จทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น แต่เขามีความเชื่อว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่านั้นก็คือ ความเห็นอกว่าในด้านภูมิปัญญา ไม่ต้องสงสัยเลยว่า เราจำต้องให้ความเชื่อถือต่อชาวญี่ปุ่นในเรื่องทั้งสองประการดังกล่าว ความเฉลียวฉลาดดังที่เราได้แสดงในความเป็นจริง เป็นงานที่ยากที่สุดประการเดียวที่จะสามารถชดเชยความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติได้

ตัวอย่างของการรวบรวมความพยายาม ที่สามารถประสบความสำเร็จก็คือ อุตสาหกรรมผลิตเปียโนของญี่ปุ่น ซึ่งในปัจจุบันผลิตได้ถึง 40% ของยอดผลิตรวมทั่วโลก ย้อนหลังไปในปี ค.ศ. 1887 เมื่อยามานะ โทราคุชิ อดีตชามุโร และคาไว คิซามุโร นายช่าง บังเอิญได้ไปซ่อมออแกนเมสันและแฮมลิน ในสามามัทซึ ระยะทางห่างจากโตเกียวประมาณ 257 กิโลเมตร หลังจากที่ได้ทำการศึกษาวางจะแก้ไขออแกนอย่างไร พวกเขาทั้งสองก็ได้ตัดสินใจที่จะทำออแกนอันใหม่ ที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1 ส่วน 10 ของราคาที่สั่งซื้อเข้ามา หลังจากที่เขาทั้งสองได้ใช้เวลาศึกษาเป็นเวลาถึง 62 วัน และทำงานอย่างหนัก พวกเขาประสบความสำเร็จในการสร้างออแกนอันแรกในญี่ปุ่น นักอุตสาหกรรมผู้บุกเบิกทั้ง 2 คน ได้พยายามนำเอาออแกนขึ้นภูเขาเพื่อนำไปยังโตเกียวเพื่อทดสอบ ไม่ต้องสงสัยเลยว่า

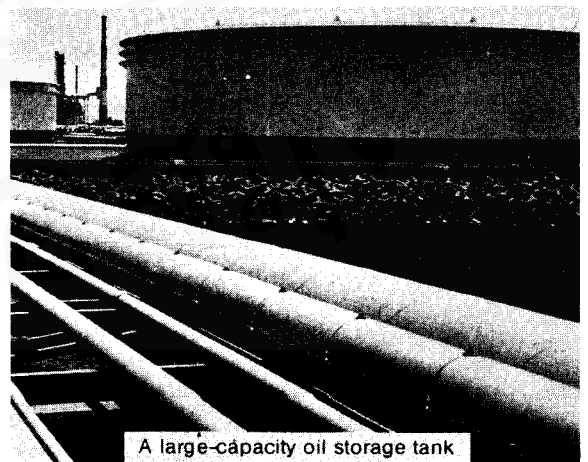
ออกแบบที่ผลิตโดยสหรัฐฯ เมื่อซาร์คแล้วก็ย่อมสามารถซ่อมแซมใหม่ได้ทั่วโลก แต่ในญี่ปุ่น กลับเป็นการจุกจิกประกายไฟ ความคิดของการก่อตั้งบริษัทเพื่อผลิตออกแบบภายในประเทศ ปัจจุบันบริษัทยามาฮา เป็นผู้ผลิตเปียโนรายใหญ่ที่สุดของโลก และเป็นผู้นำในการผลิตมอเตอร์ไซค์อีกด้วย

ขอให้เราลองมาดูตัวอย่างรูปธรรมอื่นๆ กันบ้าง ในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤติทางด้านน้ำมัน ในเดือนพฤศจิกายน 1973 มีหลายคนแสดงความสงสัยว่า ญี่ปุ่นจะสามารถจัดหาน้ำมันให้เพียงพอต่อเนื้อกันใต้หรือไม่ พวกเขาได้แย้งว่า เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของญี่ปุ่นเติบโตราวๆ 10% ทั้งประเทศจะต้องเพิ่มปริมาณการใช้น้ำมันถึง 15% การกำหนดตัวเลขตั้งอยู่บนฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ในการผลิตของทศวรรษที่ 1960 แต่มันกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม พวกเขาจึงผิดพลาดกันหมด โรงงานอุตสาหกรรมญี่ปุ่นทำการปรับการขายส่ง และประชาชนก็มีการเปลี่ยนแปลงวิถีในการดำเนินชีวิต ผลก็คือ มีการนำเข้าน้ำมันเพิ่มขึ้นเพียง 5% ทำให้มีอัตราการเจริญเติบโต 10% ในปี ค.ศ. 1980 ญี่ปุ่นได้ลดการนำเข้าน้ำมันเหลือเพียง 8.4% ในขณะที่เศรษฐกิจเจริญขึ้น 5% สิ่งที่ต้องการไม่ได้คำนึงถึง ซึ่งทำให้เกิดความล้มเหลวอย่างเห็นได้ชัด ก็คือพลังงานใน ความพยายามของมนุษย์ มีใครบ้างที่กล้าจะทำนายความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการประหยัดน้ำมัน และการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตที่บังเกิดขึ้น ความคิดเห็นของเขาคงถูกปฏิเสธ เพราะว่าไม่ได้มองในแง่ดี เนื่องจากไม่มีการพิสูจน์ใดๆ ทางวิทยาศาสตร์ที่สนับสนุนสมมุติฐานของเขาเลย

ความจริงปรากฏการณ์ที่คล้ายๆ กันนี้ ก็ได้มีการสังเกตเห็นในสหรัฐฯ เช่นกัน การใช้แก๊สโซลีนของสหรัฐฯ มีประมาณครึ่งหนึ่งของการใช้แก๊สโซลีนรวมกันทั่วโลก และถ้าหากสหรัฐฯ สามารถลดการใช้ได้สัก 10% นั่นก็หมายความว่า สามารถประหยัดได้ถึง 5% ของขอบเขตทั่วโลก

อันนี้เท่ากับการลดการผลิตน้ำมัน อันมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติในอิหร่าน และสงครามระหว่างอิรัก-อิหร่าน อย่างไรก็ตาม ก็มีการปฏิเสธที่จะคาดเดาเอาว่า ชาวอเมริกัน จะเปลี่ยนแปลงวิถีในการดำเนินชีวิตหรือไม่ ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นไปได้อย่างมาก แต่แบบแผนการใช้น้ำมันของชาวอเมริกันก็เปลี่ยนแปลงไปโดยมีการขึ้นภาษีแก๊สโซลีน ในปี ค.ศ. 1980 ประธานาธิบดีคาร์เตอร์ ได้เสนอให้มีการประหยัด ซึ่งก็ได้ความสำเร็จผลประการหนึ่งที่ยังเห็นได้ชัดก็คือ มีการซื้อรถญี่ปุ่นขนาดเล็กที่สามารถประหยัดน้ำมันได้มีขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ปริมาณการนำเข้าน้ำมันสุทธิจากเดือนเมษายน-มิถุนายน ของปีนั้นลดลง 19.5% ต่ำกว่าระยะเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว และนำเข้าไปในเดือนกรกฎาคม-กันยายน ลดลงถึง 27.3% และนี่ก็เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ข้อวิจารณ์ล้มเหลว เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงพลังอำนาจใน ความพยายามของมนุษย์เอาไว้ด้วย

ปัจจุบันเราไม่ค่อยซาบซึ้งกับอำนาจอันนี้ ผลก็คือ มีการทำนายไปในทางเลวร้ายจำนวนมากมาย เป็นต้นว่า อายุของประชากร จะเป็นสาเหตุทำให้เศรษฐกิจสูญเสียความเข้มแข็งไป ความไม่สมดุลทางด้านอุปสงค์-อุปทานของน้ำมันและอาหารจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น การทำนายดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ ถ้าสามารถกระตุ้นประชาชนให้เข้าไปสู่การปฏิบัติการอย่างจริงจังได้

A large-capacity oil storage tank

การจำกัดจุดมุ่งหมาย ที่พื้นวิสัยความเข้าใจ

มีแนวโน้มที่ไม่ค่อยดีในการพิจารณาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดจุดมุ่งหมาย ในขณะที่บางเล่มเกี่ยวข้องกับบางสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความพยายามของมนุษย์กลับถือเป็นวารสารศาสตร์ แต่ความสำเร็จเป็นการรวมกันของการจำกัดจุดมุ่งหมายกับความพยายามของมนุษย์ รูปแบบของการทำงานทั้งสองดังกล่าว มีคุณค่าในการอธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมตัวมัน

ประชาชนนั้น ให้ความเคารพต่อข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์และผลของการศึกษาในทางทฤษฎี ตราบเท่าที่มันยังมีความเที่ยงตรงอยู่ทั่วโลก แต่ทว่าสังคมศาสตร์กลับไม่ได้ทำอะไร ให้ก้าวหน้าเท่ากับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและเศรษฐศาสตร์และสังคมวิทยา ยังคงเป็นศาสตร์ที่ค่อยพัฒนา มากกว่าเพื่อน ที่พยายามสร้างแนวความคิดที่ไม่มีกฎเกณฑ์และสัญญาญาณให้มาเป็นหลักสากล และบางครั้งพยายามทำให้เป็นลักษณะทั่วไป โดยอาศัยการสังเกตการณ์แต่เพียงประการเดียว

ในขอบเขตวิชาความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ มีทฤษฎีที่มีความขัดแย้งกันอยู่ 2 อัน อาจอยู่ในเทอมของ Active และ Passive หรือการมองโลกในแง่ดีและแง่ร้าย คุณจะอยู่ข้างไหนก็ขึ้นอยู่กับรสนิยมของคุณ ทั้ง 2 ทฤษฎีไม่สามารถโต้เถียงและหาข้อยุติได้ แต่ทั้ง 2 ทฤษฎีก็ไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าถูกต้องทั้งคู่

การพยากรณ์ทางเศรษฐกิจเป็นตัวอย่างที่ค่อนข้างหนึ่งซึ่งโดยปกติจะมีอยู่ 2 สำนักคิด สำนักคิดหนึ่งพยากรณ์ว่าเศรษฐกิจจะดีขึ้น อีกสำนักคิดหนึ่งกลับเห็นว่าเศรษฐกิจจะถดถอย ความเชื่อมั่นในคำพยากรณ์เศรษฐกิจของทั้ง 2 สำนักคิด จะ

ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีในอดีต และประสบการณ์ที่ผ่านมา แต่เมื่อนักวิชาการพยายามที่จะอธิบายเหตุผลสำหรับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ พวกเขาที่ไม่สามารถหาทฤษฎีมาสนับสนุนการพยากรณ์ของตนได้ ในทางตรงกันข้าม นักวิชาการจะหันกลับไปสู่การจินตนาการ สัญชาตญาณ และประสบการณ์ส่วนบุคคล ดินแดนที่เขาสามารถเข้าถึงได้แต่เพียงผู้เดียว มีส่วนประกอบดังกล่าวในการโต้เถียง ระหว่างฝ่ายที่นิยมอุปทานและพวกนิยมเคนส์ ในโครงการก่อสร้างใหม่ทางเศรษฐกิจของประธานาธิบดีรีแกน ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประวัติศาสตร์แต่ละฝ่าย ดูเหมือนว่าจะไม่พอเพียงสำหรับที่จะแก้ไขปัญหที่สลับซับซ้อน ซึ่งเราเผชิญอยู่ได้จากเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์อันเดียวกัน บุคคลย่อมต้องมีการสะสมประสบการณ์อย่างกว้างขวางรวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นความจริง เสียก่อนที่จะมีจินตนาการและสัญญาญาณ ความสมบูรณ์มีความสำคัญต่อความเชื่อถือในจินตนาการของคน ๆ หนึ่ง เมื่อนักวิชาการมีความสมบูรณ์ เขาก็สามารถที่จะเลือกเห็นข้อมูลที่มีอยู่มากมาย และระมัดระวังในการสังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น และค้นพบรูปแบบที่เหมาะสม การมีสุขภาพทางกายที่เข้มแข็ง จะช่วยให้เขาหลีกเลี่ยงลักษณะที่ด่วนสรุปได้ และทำงานในห้องปฏิบัติการ จวบจนสัญญาญาณเข้ากันได้สอดคล้องกัน โอกาสที่ข้อสรุปของเขาจะถูกต้อนั้น จึงมีมากกว่าที่เขาจะไว้วางใจกับข้อเท็จจริงหรือทฤษฎีแต่เพียงลำพัง ในเวลาเดียวกัน เขาก็จะมีความเชื่อมั่นในข้อสรุปของเขาและพร้อมที่จะปกป้องข้อสรุปเหล่านั้น แม้แต่เมื่อข้อสรุปของเขาจะต้องไปคัดค้านการสร้างทฤษฎีสามัญสำนึกหรืออำนาจหน้าที่ก็ตาม

ในโลกของการวิจารณ์ทางศิลปะ ความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างการใช้สุขภาพที่สมบูรณ์ของศิลปิน กับปัจจัยอื่นๆ ของบุคคลต่องานที่เขาทำ ได้กลายเป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ตัวอย่างเช่น ระดับของความสุขและความทุกข์ในชีวิตครอบครัวยุคของ Rembrandt และระดับของรายได้

ของเขา มักจะชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เข้ามาในท่วง
ท่าของการวาดภาพของเขา และความสมบูรณ์เต็มที่ในงาน
ศิลปะของเขา และในช่วงระหว่างที่ Rembrandt ได้รับ
สินน้ำใจจากพ่อค้าผู้มั่งคั่งอย่างมากมาย ก็เป็นยุคที่เนเธอร์แลนด์
มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ภาย
หลังจากที่ดัตช์ได้ไป เร็วกว่าสเปนในด้านอุตสาหกรรมขนส่ง
สัตว์ ถ้าหากงานของผู้วาดภาพได้รับอิทธิพลจากความเจริญ
เติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ก็ไม่น่าที่จะสงสัย
หรือประหลาดใจว่า หลักเกณฑ์อันเดียวกันก็ควรได้รับการ
ปฏิบัติในแวดวงของเศรษฐศาสตร์ด้วย

สุขภาพเป็นปัจจัยอันหนึ่งในจำนวนหลายปัจจัยที่สนับสนุน
การสร้างสรรค การขึ้นและลงของทฤษฎีทางวิชาการ
ปัจจัยอื่นๆ รวมถึงการอบรมในวัยเด็ก เจื่อนไขของบุคคล
แต่ละคน และเจื่อนไขทางสังคมในเวลาที่เหมาะสม แม้ว่า
สภาพแวดล้อมของประเทศหนึ่ง จะอยู่ในระหว่างปัจจัยที่สำคัญ
ทั้งหลายก็ตาม สิ่งนี้ช่วยอธิบายว่า ทำไมจึงมีทฤษฎีที่
มองในแง่ดีและแง่ร้ายอยู่เสมอในทางเศรษฐศาสตร์

แต่ละประเทศ ย่อมจะมีระยะเวลาของความเจริญ
เติบโตทางเศรษฐกิจเร็วและช้า และประเทศใดก็ตามที่มี
ระยะเวลาทั้ง 2 ประการดังกล่าว ประชาชนจะแสดงกำลัง
ขวัญอย่างสูง และกระทำการที่ดีที่สุดในการปรับปรุงจุด
หมายปลายทาง และเวลาเมื่อพวกเขาสัญญเสียความกระตือ
รือร้น และกระทำการเพียงเล็กน้อยในการเปลี่ยนแปลง
สถานการณ์ในระยะเวลาที่มีกำลังขวัญสูง พวกที่มองในแง่
ดีจะออกมาพร้อมกับทฤษฎีที่เป็นไปในทางบวก เพราะว่า
ทฤษฎีเหล่านี้ เข้ากันได้ดีกับเวลาและสังคมที่เหมาะสมโดย
เฉพาะ พลัฏฐานาของความเชื่อถือและโอกาสของความ
เป็นไปได้ของความแน่นอนมีแนวโน้มสูงมาก

แต่เมื่อประชาชนสูญเสียความกระตือรือร้น และม
ีความเฉื่อยหรือถอนตัวออกไป ทฤษฎีที่มองในแง่ดีก็ไม่อาจ
หลีกเลี่ยงกลายมาเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ดังนั้นเมื่อทฤษฎี

ใหม่กำเนิดขึ้น ก็มักจะมองในแง่ร้ายตามธรรมชาติ แต่เมื่อ
ทฤษฎีมีความเที่ยงตรง ในการอธิบายเวลาและสังคมโดย
เฉพาะเจาะจง ทฤษฎีนั้นก็จะได้รับการยอมรับอย่างกว้าง
ขวางในประวัติศาสตร์ทางวิชาการ ซึ่งจะควบคู่ไปกับทฤษฎี
ที่มองในแง่ดี ในลักษณะนี้ ทฤษฎีทางวิชาการก็เป็นการ
สะท้อนจุดสูงหรือต่ำของประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ของ
ประชาชน และในลักษณะคล้ายๆ กัน ทางเลือกทางวิชา
การขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของบุคคลและเจื่อนไขทางสังคม
รอบๆ ตัวเขา ไม่ว่าจะเป็นใด ๆ สังคมศาสตร์ย่อมรับการ
ปรากฏของทฤษฎีทั้งสอง ทฤษฎีที่สอดคล้องกับเวลาที่ประชา
ชนมีกำลังขวัญสูง และที่สามารถประยุกต์เข้ากับระยะเวลา
ที่ประชาชนมีกำลังขวัญลดลง

ทฤษฎีเหล่านี้ ก่อรูปขึ้นจากประสบการณ์ในอดีตของ
บุคคล ทฤษฎีเหล่านี้ไม่มีข้อปัญหาในเรื่องการประเมินคุณค่า
แต่ที่ว่ามันเหมือนกับสุภาษิตที่เป็นคู่ๆ ซึ่งนำความหมายที่แตก
ต่างกัน การรู้แต่เพียงทฤษฎีเดียวและวางใจอยู่แต่ทฤษฎีนี้
เป็นสิ่งที่อันตรายยิ่ง เราสามารถที่จะพิจารณาว่าทฤษฎีใดที่
ประเมินความพยายามที่ดีที่สุดของมนุษย์และทำการพิจารณา
ตัดสินความพยายามในภายหลังทั้งในระดับบุคคล และในระ
ดับชาติ